



661

Besluit van 29 december 1988, houdende wijziging van het Uitvoeringsbesluit verontreiniging rijkswateren

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Verkeer en Waterstaat van 2 december 1988, nr. RJW 4818, Hoofddirectie van de Waterstaat, Hoofdafdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken, gedaan in overeenstemming met Onze Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer:

De Raad van de Waterstaat gehoord;

Gelet op de artikelen 17, eerste lid, 18, eerste lid, 19, 20, eerste lid en 22, eerste lid van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Stb. 1981, 573);

De Raad van State gehoord (advies van 16 december 1988, nr. W.09.88.0683);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Minister van 28 december 1988, nr. RJW 11585, Hoofddirectie van de Waterstaat, Hoofdafdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het uitvoeringsbesluit verontreiniging rijkswateren (Stb. 1985, 377)¹ wordt gewijzigd als volgt:

In artikel 16 worden het eerste en tweede lid vervangen door twee nieuwe leden, luidende:

1. Het bedrag verschuldigd voor het brengen van zuurstofbindende stoffen in rijkswateren bedraagt voor het jaar 1989 tweeëndertig gulden en vijftig cent per inwonerequivalent.

2. In afwijking van het eerste lid is voor het brengen van zuurstofbindende stoffen in het territoriale deel van de Noordzee, de Waddenzee, de Eems, de Dollard, de Oosterschelde en de Westerschelde voor het Jaar 1989 zesentwintig gulden en vijftig cent per inwonerequivalent verschuldigd.

1 Laatstelijk gewijzigd bij koninklijk besluit van 29 december 1988, Stb. 660

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van het bepaalde in artikel 25a, derde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 januari 1989.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 29 december 1988

Beatrix

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
N. Smit-Kroes

Uitgegeven de *dertigste* december 1988

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

NOTA VAN TOELICHTING

1. Dit besluit, tot wijziging van het Uitvoeringsbesluit verontreiniging rijkswateren (UVR), behelst de tariefstelling voor 1989 van de verontreinigingsheffing rijkswateren. Ten opzichte van 1988 zijn de tarieven met f 1,- verhoogd. Dit is in lijn met de ontwikkeling van de laatste zeven jaren. Voor de «zoete wateren» is het tarief vastgesteld op f 32,50 per inwonerequivalent en voor de «zoute wateren» op f 26,50 per inwonerequivalent.

2. In de nota van toelichting bij het koninklijk besluit van 23 december 1987, Stb. 628, was voor 1989 een verlaging aangekondigd van het tarief voor de «zoute wateren» naar 50% van dat voor de «zoete wateren». Aanleiding voor de aanvankelijk voorgenomen tariefverlaging voor de «zoute wateren» was het effect van het beleid om in bepaalde gevallen bij lozingen op minder kwetsbare wateren minder vergaande zuiveringseisen met betrekking tot stikstofverbindingen te stellen, teneinde de zuiveringskosten van de desbetreffende waterkwaliteitsbeheerder te drukken. Het onbedoelde neveneffect is, dat door de grotere vervuilingswaarde van het effluent meer aan verontreinigingsheffing rijkswateren moest worden betaald dan aan saneringskosten werd bespaard.

Bij het voorstel tot tariefverlaging zijn evenwel kritische kanttekeningen geplaatst.

Een tariefverlaging voor een minder schoon effluent wordt door de Raad van de Waterstaat strijdig geacht met het beginsel dat de vervuiler betaalt.

Een algemene tariefverlaging voor de «zoute wateren» zou bovendien moeilijk zijn te rijmen met de recente beleidsafspraken over een verdergaande reductie van lozingen van stikstofverbindingen in het kader van het Actieprogramma Rijn en van de Noordzee-ministersconferentie.

Tenslotte blijkt het onbedoelde neveneffect zich in de praktijk alleen nog voor te doen bij de waterzuiveringsinstallaties in Terneuzen en Den Haag.

Gezien deze overwegingen is een algemene tariefverlaging niet langer opportuun.

3. Gezien de discussies en ontwikkelingen met betrekking tot het financieringsstelsel van de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (WVO) en met het oog op de gedachtevorming in het kader van de derde Nota Waterhuishouding over het toekomstige financieringsstelsel voor het (integrale) waterbeheer zijn in dit besluit alleen de tarieven voor 1989 vastgesteld. De meerjarenbegroting (zie hiertoe punt 5) is gebaseerd op bestaand en in overleg met het parlement goedgekeurd beleid; er is geen rekening gehouden met mogelijke toekomstige aanpassingen van het financieringsstelsel van de WVO.

4. Met ingang van 1988 wordt – naast de uitkeringen die het Rijk moet doen op grond van de Uitkeringsregeling bestrijding verontreiniging rijkswateren (UKR) – het merendeel van de overige kosten die de Rijkswaterstaat maakt voor directe beheersmaatregelen in het kader van het waterkwaliteitsbeheer van de rijkswateren betaald uit de opbrengst van de verontreinigingsheffing rijkswateren.

Tot de directe beheersmaatregelen worden onder meer gerekend: controle en handhaving, vergunningverlening, heffing en invordering, beheersplanvorming, monitoring van de waterkwaliteit, uitvoering van de UKR; dit alles uiteraard alleen voorzover het onder beheer (in de zin van de WVO) van het Rijk staande oppervlaktewateren betreft.

De kosten van het Rijk die niet direct het beheer van rijkswateren

betreffen, zoals die van algemeen beleidsonderbouwend onderzoek, het ontwikkelen van meetnetten, het ontwikkelen van het nationale waterkwaliteitsbeleid en voorbereiden van regelgeving, worden niet uit de opbrengst van de verontreinigingsheffing rijkswateren gefinancierd, maar blijven ten laste van de algemene middelen.

Naast de directe beheersmaatregelen worden in de Nota Milieuhellingen (Tweede Kamer, zitting 1978-1979, 15 658, nrs. 1-2) zogenaamde directe uitvoeringsmaatregelen onderscheiden. Daartoe worden onder andere gerekend: de feitelijke bestrijding van verontreiniging, schadevergoedingen, het (doen) ontwikkelen van schonere technologieën en strikt genomen ook de uitkeringen op grond van de UKR.

Afgezien van de uitkeringen op grond van de UKR is en wordt voor directe uitvoeringsmaatregelen slechts een zeer gering deel van de opbrengst van de verontreinigingsheffing rijkswateren aangewend. Voor de jaren 1988 en 1989 ligt dit wat anders in verband met de uitvoering van het Saneringsprogramma waterbodems (Tweede Kamer, vergaderjaar 1987-1988, 19 866, nr. 3), waarmee de Tweede Kamer der Staten-Generaal op 17 maart 1988 heeft ingestemd (Handelingen II, 1987-1988, 59-3141/3162).

5. In bijlage 1 bij deze toelichting is een overzicht gegeven van het verloop van inkomsten en uitgaven sinds de aanvang van de rijksheffing in 1971 tot en met 1987 met de daarbij behorende saldi. Het saldo per 1 januari 1988 bedroeg f 287,3 miljoen.

Voor 1988 tot en met 1991 wordt rekening gehouden met het volgende verloop bij een jaarlijkse stijging van het tarief met f 1 per i.e.:

Meerjarenbegroting ontvangsten en uitgaven 1988-1991 in mln. gld.

	1971 t/m 1987	1988	1989	1990	1991
ontvangsten	1 928,8	109	94	89	82
uitgaven	1 941,5	199	207	122	108
saldi	287,3	197	84	51	24

Het saldo per 1 januari 1992 bedraagt volgens deze raming f 24 miljoen. Daarbij dient opgemerkt te worden dat er op grond van de Uitkeringsregeling Rijkswateren op dit moment voor f 49 miljoen aan projecten is geraamd voor 1992 en volgende jaren. Dit bedrag is exclusief de projecten welke in 1983 op een wachtlijst zijn gesteld en enkele projecten in het waterschap Rivierenland die nog niet in de planning zijn opgenomen.

In afwijking van het vorige tarievenbesluit is er vanuitgegaan dat de periode van heffing en uitkeringen ook na 1990 doorloopt. Zie hiertoe bijlage 2. Hiermee wordt een betere aansluiting beoogd met het wettelijke verloop van inkomsten en uitgaven.

In de voorgaande tarievenbesluiten werd er steeds cijfermatig van uitgegaan dat het saneringsprogramma ook daadwerkelijk in 1990 zou zijn voltooid.

Projecten die enige vertraging opliepen, bijvoorbeeld als gevolg van vergunningsprocedures, technisch overleg of administratieve afhandeling, veroorzaakten daardoor optisch een stuwmeer-effect in de daarop volgende jaren. De werkelijkheid is evenwel dat het saneringsprogramma in zijn geheel wordt gespreid over een langere periode.

6. Vergeleken met het voorgaande tarieven-besluit is de post uitkeringen met f 100 mln. toegenomen. Dit komt hoofdzakelijk doordat een aantal zuiveringsprojecten duurder zijn uitgevallen of aanpassing

behoeven (totaal f 87 miljoen). De belangrijkste mutaties zijn opgetreden bij de slibverwerking Hartelmond, ACZC en bij de zuiveringsinstallaties van Elburg, Breda en Waarde. Door de enigszins vertraagde realisering van het saneringsprogramma moet daarnaast met enige prijsstijging rekening worden gehouden.

7. Bij brief van 8 december 1987, (Tweede Kamer, vergaderjaar 1986-1987, 19 866 nr. 1) heb ik mede namens mijn ambtgenoot van VROM het saneringsprogramma waterbodems 1988-1989 aangeboden. In deze brief heb ik mijn besluit kenbaar gemaakt om voor dit programma een bedrag van ten hoogste f 40 miljoen aan de W.V.O.-middelen te onttrekken mits het budget kan worden gevonden binnen de beleidsruimte van ontvangsten en /of uitgaven. Tijdens de UCV van 17 maart 1988 heeft dit besluit de instemming gekregen van de Tweede Kamer. Gezien de nodige voorbereidingstijd zal het merendeel van de saneringswerkzaamheden in 1989 plaatsvinden.

8. Een nadere specificatie van de doorberekende directe beheerskosten van Rijkswaterstaat als kwaliteitsbeheerder is in bijlage 4 opgenomen. Momenteel zijn 197 personen werkzaam in het waterkwaliteitsbeheer. Het merendeel daarvan is werkzaam bij de regionale directies en de Hoofddirectie. De specialistische diensten zijn onder meer de Dienst Getijdewateren en de Dienst Binnenwateren/ Rijksinstituut voor de zuivering van Afvalwater.

De daling van het aantal werkzame personen op dit gebied zal door de beleidsintensivering die op grond van het Rijn Actie Programma en ten behoeve van het inlopen van de achterstand bij de vergunningverlening is aangekondigd, in de komende jaren maar ten dele worden gerealiseerd. De overige beheerskosten zijn opgebouwd uit materieel en uitbesteed werk.

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
N. Smit-Kroes

BIJLAGE 1

Rijksheffing WVO: inkomsten, uitgaven en saldi sinds 1971

jaar	Tarief zoet	zout	Heffingen (× f 1 mln)	Uitkeringen (× f 1 mln)	Saldi (× f mln)
1971	2,—	—	17,5	0,9	16,6
1972	5,—	—	42,4	,0	59,0
1973	8,—	2,—	65,0	23,4	100,6
1974	11,—	5,—	89,7	27,2	163,1
1975	13,—	7,—	99,3	58,0	204,4
1976	15,—	9,00	105,9	54,1	256,2
1977	17,—	11,—	126,1	51,7	330,6
1978	20,—	14,—	153,2	68,1	415,7
1979	21,75	15,75	162,8	104,3	474,2
1980	23,50	17,50	173,3	87,7	559,8
1981	24,50	18,50	160,0	135,0	584,8
1982	25,50	19,50	136,5	166,2	555,1
1983	26,50	20,50	120,3	150,1	525,3
1984	27,50	21,50	114,4	167,4	472,3
1985	28,50	22,50	113,2	188,3	397,2
1986	29,50	23,50	129,4	212,7	313,9
1987	30,50	24,50	119,8	146,4	287,3
			1.928,8	1.641,5	

Bijlage 2

Verloop inkomsten en uitgaven verontreinigingsheffing rijkswateren

Jaar	Cijfers bij Koninklijk besluit van 23 december 1987 (Stb. 1987, 628)		Belastbare i.e.'s (× 1 mln.)		Heffingenbedrag		Inkomsten zie bijl. 1 (× f 1 mln.)	Uitgaven zie bijl. 3 (× f 1 mln.)	Saldo per 31/12 (× f 1 mln.)
	Inkomsten (× f 1 mln.)	Uitgaven (× f 1 mln.)	zoet	zout	zoet	zout			
1971 t/m 1987	1 914	1 706					1 928,8*	1 641,5**	287,3
1988	102	241	2,31	1,40	31,50	25,50	108,5	199	197
1989	80	125	2,12	0,96	32,50	26,50	94,3	207	84
1990	71	81	1,92	0,88	33,50	27,50	88,5	122	51
1991	—	—	1,74	0,77	34,50	28,50	81,9	108	24
	<u>2 167</u>	<u>2 153</u>					<u>2 302</u>	<u>2 278</u>	

* f 15 miljoen meer inkomsten dan in raming vorige tariefbesluit

** f 64 miljoen minder uitgaven dan in raming vorige tariefbesluit

Bijlage 3**Specificatie uitgaven: verontreinigingsheffing rijkswateren (× f 1 mln.)**

Jaar	Uitkeringen	Directe beheerskosten	Sanering Waterbodems	Totaal
1971 t/m 1987	1 642	—	—	1 642
1988	153	40	6	199
1990	85	37	—	122
1991	74	34	—	108
	2 089	149	40	2 278
na 1991 gepland	49*			
na 1991 ongepland	78*			
	2 216			

* bedragen exclusief inflatie-correctie

Directe beheerskosten Rijkswaterstaat als waterkwaliteitsbeheerder

	1988	1989	1990	1991
1. Organisatie (in mensjaren)				
Hoofddirectie	23	22	21	20
Regionale directies	83	83	83	83
Specialistische diensten	91	85	83	81
	<u>197</u>	<u>190</u>	<u>187</u>	<u>184</u>
2. Taak (in mensjaren)				
Handhaving	45	44	44	43
Vergunningen	45	45	44	43
Heffingen + beroepen	16	15	15	15
Uitkeringsregeling	26	25	24	23
Waterkwaliteitscontrole	24	22	22	22
Inventarisatie + controle				
Lozingen	23	22	21	21
Overige	18	17	17	17
	<u>197</u>	<u>190</u>	<u>187</u>	<u>184</u>
3. Personeelskosten naar taak (× f 1 000 000)				
Handhaving	5,1	5,0	5,0	4,9
Vergunningen + beroepen	5,1	5,1	5,0	5,0
Heffingen + beroepen	1,8	1,7	1,7	1,7
Uitkeringsregeling	3,0	2,9	2,7	2,5
Waterkwaliteitscontrole	2,7	2,6	2,5	2,4
Inventarisatie + controle				
Lozingen	2,7	2,6	2,4	2,3
Overige	2,1	2,0	1,9	1,8
	<u>22,5</u>	<u>21,9</u>	<u>21,2</u>	<u>20,6</u>
4. Overige beheerskosten (× f 1 000 000)				
Metingen, analyse en gegevensverwerking	14,4	13,0	12,7	13,9
Vergunningen WVO	2,0	2,0	2,0	2,0
Zuiveringstechniek	1,1	1,1	1,1	0,5
	<u>17,5</u>	<u>16,1</u>	<u>15,8</u>	<u>16,4</u>